

Slavnostni koncert ob 70. obletnici
Koncertne poslovalnice Narodnega doma Maribor

SIMFONIČNI ORKESTER SNG MARIBOR

dem
dravsko elektrarno maribor
Generalni pokrovitelj
Orkestrskega cikla

Marko Letonja dirigent

Solisti: Bernarda Bobro sopran

Jože Kotar klarinet Andrej Petrač violončelo

orkestrski cikel
5. abonmajski koncert

10. junij 2016 ob 19.30
Dvorana Union, Maribor

V sodelovanju s SNG Maribor

KONCERTNA POSLOVALNICA 70

◀ NARODNI DOM MARIBOR ▶

Spored

Johannes Brahms (1833–1897)

Variacije na Haydnovo temo v B-duru, op. 56a

Franz Schubert (1797–1828)

Glasbi, op. 88, št. 4 (orkestracija: Max Reger)

Pesem Mignon, op. 62, št. 3 (orkestracija: Franz Liszt)

Postrv, op. 32 (orkestracija: Benjamin Britten)

Mlada nuna, op. 43, št. 1 (orkestracija: Franz Liszt)

Vito Žuraj (1979)

Koncert za klarinet in orkester

* * *

Maurice Ravel (1875–1937)

Suita Moja mati gos

Trnuljčica v gozdu: Počasi

Tom Palec: Zelo zmerno

Grduha, vladarica malihov: Tempo hoje, tempo zmernega valčka

Pogovor Lepotice in Zveri: Tempo zmernega valčka

Pravljični vrt: Počasi in težko

Berislav Šipuš (1958)

ad te, concertino za violončelo in godalni orkester

Franz Liszt (1811–1886)

Preludiji

Brahmsove Variacije na Haydnovo temo so prelomno skladateljevo delo, saj gre za prvo delo za veliki orkester brez solista, zato variacije lahko razumemo kot pripravo na pravi simfonični »podvig«, *Prvo simfonijo*, ki je nastala tri leta kasneje. Skladba predstavlja obrat od mladostniškega romantika k disciplinarnemu zavezancu klasicistični formi, hkrati pa gre za prvo samostojno variacijsko delo za orkester kateregakoli skladatelja. Skladbo je Brahms izredno cenil, saj je do smrti hranil osnovne osnutke, kar ni bila njegova navada. Ti zgodnji osnutki, polni popravkov in natančnih izračunov nam razkrivajo, da je Brahms trdo delal in pilil kompozicijo. Temo, ki predstavlja podlago za kompozicijo, je Brahmsu leta 1870 pokazal prijatelj C. F. Pohl, kasnejši Haydnov biograf. Šlo naj bi za počasen stavek enega izmed šestih Haydnovih divertimentov za pihala, ki jih je takrat odkril Pohl, toda kasnejše znanstvene raziskave so ovrgle misel, da gre za Haydnovo temo – tako so najdeni divertimenti najbrž nastali izpod peresa Haydnovega učenca Ignaza Pleyela, sama melodija, naslovljena »Koral Sv. Antona«, pa je najverjetneje stara ljudska pesem, ki so jo spokorniki peli na god Sv. Antona. Ne glede na avtorstvo pa se je tema izkazala kot izredno primerna za variacijsko delo, pri čemer je najbrž oba skladatelja – tako Pleyela kot Brahmsa – morala privlačiti iregularnost melodičnih fraz, ki so dolge pet namesto običajne štiri takte. Sprva je Brahms skladbo napisal za dva klavirja in ugibamo lahko, da jo je želel podariti Clari Schumann ob njenem rojstnem dnevu. Skladbo sestavlja tema (v njej še odmeva »originalna«, pihalna orkestracija), 8 variacij in finale, pri čemer vsaka variacija ohranja iregularno stavčno strukturo ter kakšno izmed melodično-ritmičnih posebnosti teme, hkrati pa nas Brahms popelje skozi kraljestvo precej raznolikih razpoloženj in orkestracijskih rešitev. Finale je domišljen prav posebno, saj gre za vnovičen niz variacij, uresničenih v obliki

passacaglie na pettaktno temo, ki jo gre razumeti kot nekakšen povzetek osnovnega gradiva. Na podlagi takšne kontrapunktične osnove Brahms zgradi mogočno gradicijo, ki kulminira prav ob koncu.

Franza Schuberta danes častimo kot simfonika, izjemnega avtorja komorne glasbe in zmeraj bolj tudi solističnih skladb, pri čemer imamo v mislih predvsem klavirske miniature in sonate, toda najbolj odločno se je v zgodovino glasbe zapisal kot »očee« samospelva s kar 600 primerki te zvrsti. Schubertova pionirska kvaliteta je povezana s smiselnim sintetiziranjem dveh pesemskih oblik, ki sta bili v obtoku že v času pred njim, a za poslušalce nista bili dovolj privlačni, saj nista uspeli učinkovito prevesti vsebinsko-tekstovnega elementa v medij glasbe. Gre za kitično pesem (vsaka kitica se poje na isto glasbo) ali popolnoma prekomponirano obliko (skladatelj glasbo ves čas strogo prilagaja besedilu). Schubert je v variirani kitični obliki našel kompromisno rešitev, ki mu je zagotavljala trdnost oblike in omogočala prilagajanje vsebinskim odtenkom besedila, prav takšno ravnotežje pa je postalo ključno za recepcijsko uspešnost njegovih uglasbitev. Te so kmalu začele privlačiti tudi druge skladatelje in pričele so nastajati priredbe Schubertovih pesmi, pri popularizaciji katerih je imel s svojimi klavirskimi parafrazami še posebej pomembno vlogo Franz Liszt. Toda melodično bogastvo, dramatične napetosti in pogosto spreminjajoče se teksture so mnoge skladatelje vodile k prepričanju, da je Schubertove pesmi smiselno orkestrirati.

Vendar Liszt zavesti o Schubertu ni širil le s transkripcijami njegovih samospelov, temveč tudi kot spremljevalec znamenitega tenorja Adolpha Nouritta, ki je Schuberta prvi predstavil francoskemu občinstvu. Pesem »Mlada nuna« je orkestriral v času, ko se je izrazito zavezal katolištvu in si je celo izposloval avdienco pri papežu, zato nas ne more čuditi, da ga je zamikala

vsebina o nuni. Podobno je bilo tudi glasbeno življenje Benjamina Brittna prepojeno s Schubertom: njegova mama je bila amaterska pevka, ki je ljubila samospelve, v nadaljevanju življenja pa je kot klavirski spremljevalec pripravil številne pevske recitale (med drugim tudi v Mariboru) s svojim življenjskim partnerjem, tenoristom Petrom Pearsom. Britten skuša v svoji orkestraciji znanega samospelca »Postrv« ostati kar najbolj zvest izvirniku, pri čemer je ponavljajoč se klockotajoč motiv, ki ponazarja vodo, zaupan pihalom. Kar 15 pesmi je orkestriral Max Reger, pri čemer je njegova instrumentacija bistveno bogatejša in izkazuje poteze moderne.

Po tem, ko je **Franz Liszt** s svojim demonskim igranjem obsedel evropske salone in še preden je skušal notranjo spravo poiskati v katolištvu, je pomembno prekretnico v skladateljevem življenju odigralo srečanje z Richardom Wagnerjem, ki je zaznamovalo predvsem skladateljevo »weimarsko« obdobje. V Weimarju je Liszt postal glasbeni direktor in mesto se je pod njegovim vodstvom spremenilo v pravi center nove glasbe – Liszt je predstavljal najbolj drzna dela svojih kolegov in se tudi sam spopadal z novimi rešitvami. Med temi velja posebna pozornost zvrsti simfonične pesnitve, ki je izviren Lisztov izum. Liszt je čutil, da v 19. stoletju glasba še ni bila vrednostno popolnoma uravnotežena z drugimi umetnostmi, predvsem z literaturo, zato si je prizadeval za takšno glasbeno zvrst, ki bi dokazala, da je tudi glasba vzvišena umetnost. Pod vplivom prijatelja Wagnerja je razvil simfonično pesnitev, v kateri je z zgolj glasbenimi sredstvi predstavljal literarne vsebine (napisal je simfonijo o Faustu in Danteju, pesnitev o Orfeju in podobne). Dejstvo, da lahko z glasbenimi sredstvi povzame literarno vsebino, je Liszt razumel kot dokaz enakovrednosti literarni umetnosti. Seveda pa je na zvrst simfonične pesnitve vplival tudi Wagner – ker se Liszt sam ni čutil

dovolj sposobnega napisati daljše dramatično delo, je skušal Wagnerjevo povzdigovanje dramatičnega uresničiti v simfonični formi, ki bi bila podobno kot Wagnerjeve glasbene drame utemeljena v motivično-tematskem delu. Tako je v desetletju med letoma 1847 in 1857 ustvaril dvanajst simfoničnih pesnitev, v katerih je udeležil značilno idejo večstavčnosti znotraj enostavčne oblike in idejo motivične transformacije, ki sta seveda nedeljivo povezani in se naslanjata na Wagnerjev koncept razvijanja vodilnih motivov. Večina simfoničnih pesnitev je enostavnih, vendar pa razpadajo v več odsekov, v katerih bi lahko prepoznali obrise posameznih stavkov simfonične oblike (sonatni stavek, počasni stavek, scherzo in finale). Ti odseki so med seboj povezani prek ideje motivične transformacije – natančen analitični pogled v partiture nam namreč izdaja, da je Liszt ponavadi vse odseke izpeljal iz skupnega motivičnega gradiva. To velja tudi za najbolj popularno izmed Lisztovih simfoničnih pesnitev, *Preludije*. Skladba se prične s skrivnostnim tritonskim motom, ki je intonacijsko oblikovan kot vprašanje, vendar se kasneje izkaže, da je prav ta asketski motiv podlaga vsem trem osrednjim temam pesnitve, ki nato doživijo številne karakterne preobrazbe. Delo je zasnovano v štirih jasnih odsekih z naslovi »Pomlad in ljubezen«, »Viharji življenja«, »Tolažbe narave« ter »Boji in zmaga«. Bolj problematična kot kompozicijska zasnova dela je njegova programska zasnova: kljub temu, da naj bi šlo za simfonično pesnitev, torej delo, ki v prvi plan postavlja programsko vsebino, je skladba sprva nastala kot uvertura k štiristavčnemu zborovskemu delu, svoj naslov pa je dobila šele kasneje, ko je skladatelj naletel na odo Alphonsa de Lamartina, za katero se je zdelo, da se prilega simfoničnemu toku že izdelane skladbe. To pomeni, da je Liszt bolj kot literarni siže v ospredje svojih simfoničnih pesnitev postavljajl kontraste notranjih vzdusij.

Drugače kot veliki romantiki – Liszt ali Wagner – je bil **Maurice Ravel** prepričan, da je iskrenost v umetnosti odvečna in da bistvo umetnosti gotovo ni povezano z izražanjem in razkrivanjem lastnih čustev, zato je jasno razločeval med umetnostjo in življenjem. Ob takšnem estetskem nazoru niti ni čudno, da so ga privlačile različne stroge kompozicijske tehnike in umetniške omejitve: v *Boleru* je skušal napisati obsežno orkestrsko delo s pomočjo samo ene melodije, v klavirski varianti *Suite Moja mati gos* pa je moral paziti, da so skladbo zmogli zaigrati otroci s sorazmerno majhnimi pianističnimi sposobnostmi.

Suita je nastala za mlada Jeana in Mimie Godebski, otroka skladateljevih prijateljev, saj sta starša želela že zelo zgodaj spoznati svoja otroka s svetom glasbe. Ravel, ki ni imel težav z življenjem v fantazijski svet otrok se je odločil, da bo zanimanje otrok vzpodbudil s štiriročnimi skladbicami. Skladba je zasnovana na petih najljubših pravljicah družine Godebski, toda ob koncu se je izkazalo, da je skladba vendarle pretežka, da bi jo lahko otroka predstavila javno, zato sta jo izvedla nekoliko starejša otroka, še isto leto (1910) pa je Ravel skladbo tudi instrumentiral. Posamezni stavki so izkristalizirane miniature, še posebej nepretenciozna pa je prva, »Trnuljčica v gozdu«. Druga pripoveduje Perraultovo pravljico o Tomu Palcu, ki se je izgubil v gozdu. Toma predstavlja oboa, niz terc pa drobtine, ki jih meče po tleh, da zaznamuje svojo pot. Orientalški »okus« tretje pravljice je glasbeno uresničen s pomočjo pentatonike, v četrtem pa Ravel glasbeno obnavlja zgodbo o Lepotici in Zveri. Zadnja skladba, »Pravljični vrt«, prinaša dolg crescendo, zgrajen na enostavni, poglobljeni melodiji.

Mlajši slovenski skladatelj **Vito Žuraj** (1979) prihaja iz Maribora. Študij kompozicije je zaključil v Ljubljani pri prof. M. Mihevcu, nadaljeval pri prof. L. Voigtländerju

na Visoki šoli za glasbo v Dresdnu in pri prof. W. Rihmu v Karlsruheu. Izpopolnjeval se je še na tečajih pri B. Fernyoughu, C. Czernowin, W. Mittererju, T. Hosokawi in M. Jarrelu. Zaključil je magisterij iz glasbene informatike, leta 2006 prejel štipendijo Wolfanga Rihma, nato pa tudi šolnino za podiplomski študij države Baden-Württemberg. Za svoja dela je prejel nagrado Prešernovega sklada ter številna mednarodna priznanja, kot zadnje kompozicijsko nagrado Claudia Abbada, ki jo podeljuje Akademija Berlinskih filharmonikov. Žurajeva dela so že bila izvedena na Svetovnih glasbenih dnevih (2003, 2004), na mednarodnih poletnih tečajih nove glasbe v Darmstadtu ter tudi v Berlinu, Davosu, Saarbrücknu, Heidelbergu in Dresdnu, med izvajalce pa so se vpisali številni najbolj prestižni izvajalci sodobne glasbe. Žuraj je avtor žanrsko precej različnih kompozicij, ki jih odlikuje predvsem izredna obrtniška virtuoznost.

Koncert za klarinet in orkester je oblikovan tridelno, brez premorov med posameznimi stavki. Koncert se začne s prepletanjem melodičnih linij več solističnih instrumentov iz orkestra, in to še preden vstopi solist klarinetist, zaključí pa se z nekakšnim *perpetuum mobilom*. Vmes se prepletajo vplivi sodobnih algoritmičnih postopkov kot tudi jazza. Skladba je ob praizvedbi leta 2009 prejela prvo nagrado skladateljskega natečaja Radijskega orkestra iz Saarbrückna.

Berislav Šipuš (1958) danes sodi med najbolj izstopajoče hrvaške skladatelje, pomembno pa je tudi njegovo javno udejstvovanje. Kompozicijo in dirigiranje je vzporedno s študijem umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti študiral na Glasbeni akademiji v Zagrebu, nato pa se je izpopolnjeval še v Udinah in pri F. B. Mâcheu ter I. Xenakisu v Parizu. Sprva je deloval kot korepetitor Baleta HNK v Zagrebu, leta 1989 pa je začel tesneje sodelovati z milanskim opernim gledališčem Scala, kjer je deloval kot korepetitor in dirigent v

baletnih produkcijah ter korepetitor in asistent dirigent opernih predstav. Hkrati je bil aktiven tudi na zagrebški Glasbeni akademiji, kjer je bil sprva predavatelj teoretskih predmetov, od leta 2009 pa je redni profesor za kompozicijo. Pomembno vlogo je odigral tudi kot producent in nato tudi umetniški vodja zagrebškega Glasbenega bienala, kot ravnatelj Zagrebške filharmonije, kot umetniški vodja ansambla Cantus in Osorskih glasbenih večerov.

S skladbo *ad te* se je skladatelj poklonil smrti svojega očeta, naslov pa nakazuje na molitev. Skladba je oblikovana kot tridelni concertino v enem stavku. Prične se s solistično kadenco, nadaljuje z izpeljavo in konča s koralom v godalih.

Gregor Pompe

An die Musik

Franz Adolf Friedrich von Schöber

Du holde Kunst, in wieviel grauen Stunden,
Wo mich des Lebens wilder Kreis umstrickt,
Hast du mein Herz zu warmer Lieb entzunden,
Hast mich in eine beßre Welt entrückt!

Oft hat ein Seufzer, deiner Harf' entflossen,
Ein süßer, heiliger Akkord von dir
Den Himmel beßrer Zeiten mir erschlossen,
Du holde Kunst, ich danke dir dafür!

Glasbi

(prevedel Peter Bedjanič)

*Ti vzvišena umetnost, ki si mi v sivih urah,
sredi nemirnega življenja
v srcu prižgala luč tople ljubezni
in me odvedla v boljši svet.*

*Velikokrat mi je vzdihljaj tvoje harfe,
ali sladek, svet akord
odprl nebesa boljših časov,
ti vzvišena umetnost, hvala ti za to!*

So lasst mich scheinen

Johann Wolfgang von Goethe

So lasst mich scheinen, bis ich werde,
Zieht mir das weiße Kleid nicht aus!
Ich eile von der schönen Erde
Hinab in jenes feste Haus.

Dort ruh' ich eine kleine Stille,
Dann öffnet sich der frische Blick;
Ich lasse dann die reine Hülle,
Den Gürtel und den Kranz zurück.

Und jene himmlischen Gestalten
Sie fragen nicht nach Mann und Weib,
Und keine Kleider, keine Falten
Umgeben den verklärten Leib.

Zwar lebt' ich ohne Sorg' und Mühe,
Doch fühlt' ich tiefen Schmerz genug.
Vor Kummer altert' ich zu frühe;
Macht mich auf ewig wieder jung!

Pustite mi sijati

*Pesem Mignon, op. 62, št. 3
(prevedel Štefan Vevar)*

*Pustite mi sijati, prej ko ugasnem,
v lišpu z belo opravo!
S prelepe zemlje ob uri tej
nizdol grem v blodnih duš trdnjavo.*

*V tihoti tam bom hip počila,
da se odstre mi nov pogled,
potem si slečem čista krila
in pas odložim z vencem vred.*

*Naokoli radostne postave,
je žensko, moško – nič zato:
nikjer tančice ali oprave
ne nosi blaženo telo.*

*Tu vedro sem, brezskrbno živela,
a vendar okusila gorje,
prezgodaj sem se pobelila,
na tam me večno pomladé!*

Die Forelle

Christian Friedrich Daniel Schubart

In einem Bächlein helle,
Da schoß in froher Eil
Die launige Forelle
Vorüber wie ein Pfeil.
Ich stand an dem Gestade
Und sah in süßer Ruh
Des muntern Fisches Bade
Im klaren Bächlein zu.

Ein Fischer mit der Rute
Wohl an dem Ufer stand,
Und sah's mit kaltem Blute,
Wie sich das Fischlein wand.
So lang dem Wasser Helle,
So dacht ich, nicht gebricht,
So fängt er die Forelle
Mit seiner Angel nicht.

Doch plötzlich ward dem Diebe
Die Zeit zu lang. Er macht
Das Bächlein tückisch trübe,
Und eh ich es gedacht,
So zuckte seine Rute,
Das Fischlein zappelt dran,
Und ich mit regem Blute
Sah die Betrogene an.

Postrv

(prevedel Peter Bedjanič)

*V bistrem potočku
hiteča vsa vedra,
kot puščica
odbrzela je postrv.
Stal sem ob vodi
in mirno opazoval
ribino veselo kopel
v potoku.*

*Ribič s palico
je stal ob potoku,
in s hladnim pogledom
motril ribico.
Dokler bo voda čista,
sem mislil si,
gotovo ribice
ne bo ujel.*

*Nenadoma pa tátu
postalo je dovolj.
Skalil je potok
in preden se zavem,
že se na vrvi
ribica vrti.
Ves iz sebe
zrem v prevarano bitje!*

Die ihr am goldenen Quelle
Der sicheren Jugend weilt,
Denkt doch an die Forelle,
Seht ihr Gefahr, so eilt!
Meist fehlt ihr nur aus Mangel
der Klugheit, Mädchen, seht
Verführer mit der Angel!
Sonst blutet ihr zu spät!

*Vsi vi, ki bivate ob zlatih virih
brezskrbne mladosti,
pomislite na postrv,
če slutite nevarnost,
se umaknite.
Zvečine storite, le po neumnosti, napako,
ko vidite zapeljivca, deklice.
Varujte se, sicer bo prepozno!*

Die junge Nonne

Jakob Nikolaus

Wie braust durch die Wipfel der heulende Sturm!
Es klirren die Balken, es zittert das Haus!
Es rolet der Donner, es leuchtet der Blitz,
Und finster die Nacht, wie das Grab!

Immerhin, immerhin,
so tobt' es auch jüngst noch in mir!
Es brauste das Leben, wie jetzo der Sturm,
Es bebten die Glieder, wie jetzo das Haus,
Es flammte die Liebe, wie jetzo der Blitz,
Und finster die Brust, wie das Grab.

Nun tobe, du wilder gewalt'ger Sturm,
Im Herzen ist Friede, im Herzen ist Ruh,
Des Bräutigams harret die liebende Braut,
Gereinigt in prüfender Glut,
Der ewigen Liebe getraut.

Ich harre, mein Heiland! mit sehndem Blick!
Komm, himmlischer Bräutigam, hole die Braut,
Erlöse die Seele von irdischer Haft.
Horch, friedlich ertönt das Glöcklein vom Turm!
Es lockt mich das süße Getön
Allmächtig zu ewigen Höhn.
Alleluja!

Mlada nuna

(prevod: Nataša Hrovat Jerlah)

*Kako v drevesnih vrhovih nevihta buči,
ječijo tramovi in trese se hiša!
Grom bobni, blisk zažari,
noč je temna kakor grob.*

*A vendar, a vendar,
(tako v meni še vedno divja)!
Bučalo je življenje kot zdaj nevihta,
tresli so se udje, kot trese se hiša,
žarela ljubezen, kot blisk zdaj žari,
srce je temno kot grob.*

*Divjaj, divji mogočni vihar,
v srcu je mir, v srcu je pokoj,
ženina čaka ljubeča nevesta,
očiščena v ognju preizkušnje,
gre večni ljubezni naproti.*

*Čakam te, Odrešenik! S hrepenečim pogledom!
Pridi, ženin nebeški, po svojo nevesto,
odreši to dušo zemeljskih spon.
Čuj, mirno razlega se zvon iz zvonika!
Vabi me sladko zvonjenje
mogočno v večne višave.
Aleluja!*

Simfonični orkester SNG Maribor

Simfonični orkester SNG Maribor je osrednji instrumentalni sestav v svoji regiji z razmeroma dolgo poustvarjalno kontinuiteto. Pestra zgodovina orkestra sovпада z delovanjem njegove matične ustanove, mariborske operne hiše, ki je od leta 1919 doživljala številne preobrazbe, ki so jih povzročile pomembnejše politične in kulturne spremembe, kot so padec habsburške monarhije po 1. svetovni vojni, padec nacizma po letu 1945 in ne nazadnje tudi slovenska osamosvojitve leta 1991. Le dve leti po osamosvojitvi Slovenije je orkester začel delovati pod imenom Mariborska filharmonija, ki je bila ustanovljena kot društvo 11. junija 1993, a je delovala le do novembra 2004, ko je v Operi SNG Maribor začela prirejati samostojne simfonične koncerte. Ta praksa pa je še posebej po izgradnji Velike dvorane postala neodtujljiva poustvarjalna stalnica SNG Maribor. Orkester, ki je nepogrešljiv del koncertov ter opernih in baletnih predstav mariborske Opere in baleta, se pod vodstvom številnih mednarodno uveljavljenih dirigentov iz Slovenije in tujine suvereno posveča poustvarjanju instrumentalne glasbe in glasbenogledaliških del različnih žanrov od baroka, klasicizma in glasbe 19. in 20. stoletja vse do najaktualnejših simfoničnih del.

Marko Letonja

Marko Letonja je študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, in sicer najprej klavir pri profesorju Aciju Bertonciju, nato pa še dirigiranje pri profesorju Antonu Nanutu. Obenem je študiral dirigiranje tudi pri profesorju Omarju Suitnerju na dunajski Akademiji za glasbo in gledališko umetnost, kjer je diplomiral leta 1989. Uspešnemu debiju z Orkestrom Slovenske filharmonije leta 1987 so sledili nastopi po Sloveniji in v tujini, kjer je pritegnil nemalo pozornosti. Nastopil je

v opernih hišah v Milanu, Neaplju in Rimu, v Španiji, Avstriji, Nemčiji, nekdanji Češkoslovaški, na Madžarskem, Japonskem, v Izraelu in v ZDA. Danes je reden gost na odrih prestižnih ustanov, kot so milanska Scala, Nemška opera iz Berlina, Renska opera v Strasbourgu, Teatro Sao Carlos Lisbona, Dunajska državna opera in mnoge druge. Med vrhunce njegove bogate kariere sodijo koncerti na festivalu na Dunaju z Dunajskimi simfoniki in violončelistom Heinrichom Schiffom, nastopi z Münchenskimi filharmoniki, s Simfoničnim orkestrom iz Basla in pianistom Krystianom Zimermanom; nadalje produkcija opere *Pikova dama* v ženevskem Grand Theatreu, opere *Nabucco* v dresdenski Semperjevi operi, *Reč Makropulos* v milanski Scali in Wagnerjev *Nibelunški prstan* v Lizboni ter Strasbourgu. Do leta 2007 je bil glasbeni direktor in šef-dirigent Simfoničnega orkestra Basel, kjer so pod njegovo taktirko nadvse uspešno izzvenele tudi nove produkcije oper, kot so *Tannhäuser*, *La traviata*, *Čarostrelec*, *Boris Godunov*, *Tristan in Izolda*, *Rigoletto* in *Don Giovanni*. Uspehe Marka Letonje v Švici dokazujejo tudi številni posnetki na zgoščenkah. Poleti 2010 je na veliki avstralski turneji

vodil orkestre iz Aucklanda, Brisbana in Melbourn, za Avstralsko opero pa je v Melbournu in Sydneyju dirigiral operi *Rigoletto* in *Figarova svatba*. Nazadnje je sodeloval pri novih produkcijah oper *Somrak bogov* in *Kavalir z rožo* v Strasbourgu, *La traviata* v Sydneyju ter *Hoffmannove pripovedke* v milanski Scali. V sezoni 2012/2013 je prevzel mesto šefa-dirigenta in umetniškega vodje Strasbourške filharmonije in obnem tudi vodstvo Simfoničnega orkestra na Tasmaniji.

Bernarda Bobro

Bernarda Bobro je mednarodno ena najuspešnejših slovenskih glasbenic, ki jo cenijo predvsem zaradi izvrstne tehnike in bleščečega zvena njenega glasu.

Glasbena pot jo uspešno pelje na vodilna evropska prizorišča.

Sodelovala je z velikimi mojstri, z dirigenti, kot so Nikolaus Harnoncourt, Robin Ticciati, Christian Thielemann, Martin Haselböck, Stefan Anton Reck, Gianandrea Noseda, Claudio Abbado, Christopher Hogwood in mnogi drugi. Nastopila je v vodilnih vlogah v pomembnih glasbenih središčih, kot so festival Glyndebourne, državni operi v Hamburgu in Stuttgartu, Festivalska dvorana v Baden-Badnu, dunajska Ljudska opera, Salzburški in Bregenski festivali, dunajsko Koncertno združenje, londonska dvorana Barbican, bruseljska La Monnaie, tržaško Verdijevo gledališče ter Menuhinov festival v Gstaadu. Leta 2012 je v vlogi Violette (*La traviata*) uspešno debitirala v londonski operi Covent Garden.

Med njenimi najpomembnejšimi povabili v prihodnjih mesecih omenimo nastop v Mozartovi *Maši v c-molu* v dunajskem Koncertnem združenju ter vlogo Metke v Humperdinckovi operi *Janko in Metka*, v pariški operi Bastille.

Jože Kotar

Jože Kotar je redni profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo in od leta 2007 solo klarinetist Simfonikov RTV Slovenija. Pred tem je bil dvanajst let solo klarinetist v Simfoničnem orkestru Slovenske filharmonije.

Po končani osnovni glasbeni šoli pri izvrstnem pedagogu Ervinu Plevniku je šolanje nadaljeval na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani pri prof. Alojzu Zupanu, pri katerem je tudi zaključil diplomski in podiplomski študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Kot solist, komorni glasbenik in član različnih komornih sestavov nastopa doma in v tujini (v večini evropskih držav, v ZDA, Kanadi, Braziliji in Južni Koreji), vodi

seminarje za klarinet in komorno igro ter sodeluje v žirijah mednarodnih tekmovanj.

Nastopal je na vrsti festivalov doma in v tujini. Kot solist je koncertiral in snemal z različnimi orkestri pod taktirkami Marka Letonje, Uroša Lajovca, Marka Munih, Antona Kolarja, Milivoja Šurbka, Simona Krečiča, En Shaa, Georga Pehlivaniana, Rogera Boutryja, Tetsuja Honne, Davida Itkina, Benoita Fromangerja, Davida de Villiersa, Pavla Dešpalja, Iva Lipanovića, Tomislava Fačinija in drugih.

Kot član Simfonikov RTV Slovenija in Simfoničnega orkestra Slovenske Filharmonije je nastopal s številnimi svetovno znanimi dirigenti, kot so Carlos Kleiber, Ricardo Mutti, Serge Baudo, Jurij Simonov, Hartmut Haenchen, Milan Horvat, Pavel Kogan, Zoltan Kocsis, Leopold Hager, Cristian Mandeal in drugi.

Posnel je vrsto zgoščenk, med njimi tudi štiri samostojne solistične. Krstno je kot solist ali član številnih komornih zasedb izvedel več kot 190 skladb slovenskih (P. Ramovš, P. Mišelčič, L. Lebič, I. Petrič, N. Firšt, M. Mihevc, J. Golob, M. Strmčnik, J. Gregorc, Č. Sojar Voglar, L. Vrhunc in U. Pompe) ter tujih skladateljev.

Je član, soustanovitelj in umetniški vodja Slovenskega orkestra klarinetov in Slovenskega seksteta klarinetov ter član Pihalnega kvinteta Ariart (s katerim je leta 2007 prejel Bettetovo nagrado), Pihalnega tria SF in Ansambla za sodobno glasbo MD7, s katerim je prejel prvo Lipovškovo

nagrado (leta 2013). Od leta 2007 je tudi dirigent in umetniški vodja Delavske godbe Trbovlje.

Andrej Petrač

Violončelist Andrej Petrač se je rodil leta 1962 v Mariboru. Po končani gimnaziji in srednji glasbeni šoli v Mariboru je leta 1982 na ljubljanski Akademiji za glasbo začel študirati pri prof. Otonu Bajdetu. Že po dveh letih je diplomiral. Med študijem je prejel številne nagrade: leta 1984 1. nagrado na Tekmovanju glasbenih umetnikov Jugoslavije in istega leta tudi študentsko Prešernovo nagrado Univerze v Ljubljani, leta 1985 pa nagrado Zlata ptica. Po diplomi je specializiral pri Antoniu Janigru v Stuttgartu, kjer je bil nekaj časa njegov asistent. Leta 1988 je začel poučevati na Akademiji za glasbo v Zagrebu, leta 1992 pa je postal prvi violončelist orkestra Slovenske filharmonije. Med letoma 1995 in 2001 je bil umetniški vodja Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije, s kate-

rim je prejel nagrado Prešernovega sklada. Je član Tria Orlando (skupaj s Tonkom Niničem in Vladimirjem Krpanom), s katerim je koncertiral po številnih evropskih državah. S tem ansamblom je prejel tudi najvišje hrvaško cehovsko priznanje Milke Trnine. Med prostim časom vodi mojstrske tečaje doma in v tujini.

Darilo za abonente Orkestrskega in Komornega cikla sezone 2015/2016

Podarjamo vam izjemen dogodek, ki vas bo kot uvod v letošnje dogajanje Festivala Lent popeljal v svet vrhunske folklorne estetike, ognjevit plesne energije ter čiste življenjske radosti – **vstopnico za celovečerni koncert Beloruskega državnega plesnega ansambla Haroški**. S svojo precizno usklajenostjo, dinamiko, akrobatiko in skozi bogato kostumografijo, ki zvesto sledi folklornemu izročilu, so prava paša za oči in ušesa.

Brezplačne vstopnice za prireditev, ki bo v sredo, 22. junija ob 20.00 v Veliki dvorani SNG Maribor, lahko abonenti s svojo abonentsko kartico dvignete na blagajni SNG Maribor od ponedeljka do petka med 10.00 in 13.00 ter med 17.00 in 19.30 ali ob sobotah med 10.00 in 13.00. Število mest je omejeno, zato si čimprej zagotovite sedež.

Opera in balet pod zvezdami na Festivalu Lent

Obenem vas vabimo na opero in balet pod zvezdami, na nepozabno festivalsko doživetje, s katerim bomo otvorili že štiriindvajseti Festival Lent. Na Trgu Leona Štuklja bo prvi dan festivala, 24. junija, uprizorjena Puccinijeva opera Turandot, v nedeljo, 26. junija pa še baletna predstava Peer Gynt.

Vstopnice za prireditvi so že na voljo, do 19. junija pa lahko izkoristite 20% popust v predprodaji in druge ugodnosti. Vabljeni!

Vpis abonmajev v sezono 2016/2017

Med 7. in 18. junijem 2016 vas vabimo k vpisu abonmajev v Orkestrskem in Komornem ciklu, ki bosta s prihajajočo sezono še enkrat potrdila prisotnost mesta Maribor na zemljevidu pomembnih glasbenih središč. Slavnostno leto se bo tako z gostovanjem izjemnih mednarodno uveljavljenih orkestrov, dirigentov, solistov in komornih zasedb, ki krojijo vrh glasbenega poustvarjanja v svetu, izteklo v napeto nadaljevanje zgodbe Koncertne poslovalnice.

Razstavi o Koncertni poslovalnici

Sedem desetletij delovanja mariborske Koncertne poslovalnice je za seboj pustilo močne odtise in prenekatero čudovite vtise. Najboljše izmed njih predstavljamo na kar dveh razstavah. Prva, *Odtisi glasbe* v predverju dvorane Union na ogled postavlja najzanimivejše vsebine iz zgodovine koncertnega delovanja, od izbranih fotografij, posvetil izvajalcev in najstarejših koncertnih listov do plakatov.

Razstava bo na ogled do septembra 2016.

Z drugo razstavo, *Maribor, prestolnica glasbe*, se predstavljamo v središču mesta, na Trgu Leona Štuklja, kjer na plakatih ponovno pozdravljamo največja in najbolj priljubljena imena svetovnega glasbenega ustvarjanja. To razstavo si lahko ogledate samo še do 15. junija 2016.

Informacijska pisarna Narodnega doma Maribor: vsak delavnik od 10.00 do 17.00, v soboto od 9.00 do 12.00 ter uro pred vsako prireditvijo. **Dvorana Union:** uro pred vsako prireditvijo. • (02) 229 40 11, 229 40 50, 031 479 000, 040 744 122
• vstopnice@nd-mb.si • <http://nd-mb.kupikarto.si/> • Naklada: 500 izvodov • Brezplačen izvod

Program je omogočila Mestna občina Maribor. Koncert je podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

www.nd-mb.si

si RADIO si
Medijski pokrovitelj

VEČER
RADIO CITY